

Ha esclatat un escàndol de finançament il·legal al Partit Regional de l'Est. Richard (Ric, per als, diguem-ne, amics), que és jove i ambiciós i exerceix de secretari general i de portaveu parlamentari de la formació, ha de ser obligat a dimitir.

Vet aquí l'esquelet central de *Corrüptia, una regió de l'est*, la farsa que ha trasbalsat alguns estaments polítics (i no de ficció) valencians fins al punt de fer mans i mànigues per a impedir-ne la representació. Hi ha més personatges encara, que fan acte de presència (i criden i ploren i canten i ballen i allò que calgui) en aquesta obra divertida i punyent. Ens els enumera el periodista xatívi Josep Lluís Fitó, que els ha creats: "També hi ha el president Frank, el cap de gabinet i la gerent de Citric Market." A més d'un secundari d'ulleres fosques que comparteix partit amb Frank i amb Ric: "El tio Charlie, que presideix una corporació provincial."

És clar que si hi ha semblances amb la realitat respondran a mera coincidència, s'assenyala al començament de l'obra. I és clar també que, tanmateix, no serà difícil que els espectadors hi trobin un aire conegut. Josep Lluís Fitó ens explica que, en tot cas, no li consta que ningú s'hagi donat per al·ludit. Si algú se sentís assenyalat, val a dir, "pel que ocorre a *Corrüptia*, per les actituds que s'hi critiquen, és problema seu."

Cal aclarir, a més, que els personatges d'aquesta obra no són cap paròdia: "Això no és *Polònia*. Els personatges que hi surten no són imitacions, no tenen –i ho hem fet expressament– els tics de ningú que coneguem. S'hi critiquen actituds", aclareix l'autor. I si el títol duu dièresi, continua, somrient, no explicarà per què: "És una picada d'ull, és clar. Però no en diré res més." Ni si té relació amb la dièresi de *Gürtel*, el nom policíac del cas que esquitxa el PP, ni res.

El fet és que des de Teatre de l'Enjòlit tenien ganes de parlar de corrupció. De corrupció política, concretament. L'Enjòlit, amb seu a Barcelona, es defineix com "una companyia d'actors i actrius" (Albert Alemany, Elies Barberà, Arnau Marín, Marta Montiel, Lluís Olivé i Jenny Beacraft), concep el teatre "com un complex joc d'equip" que es cou "des de l'escena" (i aquí

Elies Barberà caracteritzat de president Frank en una escena d'aquesta "comèdia sobre el drama"

'Corrüptia', teatre i censura

hi entra també el treball d'imatge, el joc de colors i vídeos que hi aporta Joan Sánchez o la direcció de Carles Fernández) i crea per a l'ocasió el to i el ritme i l'estil que cada espectacle els reclama. Coneixien Josep Lluís Fitó i el seu treball ("Elies Barberà també és de Xàtiva", ens explica el periodista, "som amics de la infantesa") i van trobar que, tant pel seu coneixement de la

Fins el 6 de febrer, es representa al Teatre Tantarantana, a Barcelona, 'Corrüptia', la sàtira política que ha estat censurada pel PP valencià i que, amb molt d'humor i un ritme trepidant, ha dut a escena Teatre de l'Enjòlit. En parlem amb el periodista de Xàtiva Josep Lluís Fitó, autor del text.

de la corrupció”.

temàtica com per la incipient trajectòria d'autor teatral (l'any 2008 va obtenir el premi Ramon Vinyes i l'accèssit del premi Romea, amb l'obra *Sushi*), era la persona idònia per a escriure'ls el text. Després d'un any de feina, generant ficció a partir d'una realitat propera, va sorgir l'univers *Corruptia*.

Ai, la censura. No parlem de teatre-documental, sinó d'invenció. De creació còmica. “És una farsa. O, més exactament, una comèdia sobre el drama de la corrupció”, ens resumeix Josep Lluís Fitó. Hi ha coses que val més explicar-les tot rient, reflexiona. I això no significa treure'ls importància ni caure en la banalització. De fet, *Corruptia* és una obra que no renuncia als efectes secundaris: “Hi ha hagut espectadors que ja m'ho han comentat, això: ‘M'ho he passat molt bé’, diuen, ‘però ara tinc un sentiment de rebot molt gran’. Bé. Sabem que ens ensaronen constantment, però de vegades

cal evidenciar-ho. Simplement fem això: mostrar l'estafa. La gent s'ho passa bé i després arriba la reflexió, el procés d'indignació.”

L'obra mostra “el procés de caiguda “d'un portaveu parlamentari, “de quina manera és utilitzat com a cap de turc després d'haver quedat esguitat per l'escàndol d'una presumpta corrupció política”. S'ensenyen les vergonyes de la política, les bambolines, els despatxos. S'ensenyen una mica tot i, de fet, l'escenari teatral tant pot ser despatx presidencial com presó, sala de conferències, parlament o discoteca.

Sembla, en tot cas, que aquest acarament amb el mirall ha irritat alguns càrrecs públics valencians. I han mostrat el pa democràtic que s'hi dona, quan depèn d'ells. La peripècia que *Corruptia* ha viscut al Gran Teatre de Xàtiva és significativa i il·lustrativa de tota una manera de fer. El final no és difícil d'imaginar: el govern municipal de Xàtiva, encapçalat per Alfonso Rus (el mateix personatge que presideix la Diputació de València), ha mantingut l'altura de mires que ja ha mostrat en ocasions anteriors i, ras i curt, ha censurat l'obra.

L'associació cultural Ulleye havia sol·licitat de llogar el teatre, de gestió municipal, per a representar-hi l'obra (creada i interpretada per sengles xativins: a tothom li feia il·lusió que l'estrena al País Valencià pogués ser a la seva ciutat). Van parlar amb el director d'aquest Gran Teatre, Armando Vila. Quedaven dues dates lliures: l'11 i el 18 de desembre passats. Però hi havia una comissió fallera pendent de triar dia per a la festa anual de presentació. Els fallers, que tenien preferència, van escollir el 18, i, per tant, *Corruptia* es va quedar amb l'11.

Fins aquí, res de nou a l'oest. Era el moment de la sol·licitud oficial i del pagament (1.300 euros) del lloguer. Aleshores, relata Fitó, “van començar els problemes”: els responsables del teatre van tornar a parlar amb els de l'associació, i els van anunciar que calia el vist-i-plau del regidor d'Educació, Gran Teatre, Promoció Lingüística i Comunicacions, Ramon Vila (PP). I una sinopsi de l'obra. En llegir-la van resoldre que no es podia fer: “Van dir que la temàtica no casava amb les presentacions falleres que es produeixen

durant els mesos de desembre i gener, a Xàtiva.”

L'argument, però, era tan estrafolar, que no van gosar posar-lo per escrit. Des de l'associació que promovia la representació teatral van demanar resposta escrita per al trencament de l'acord, van rebre un paper on s'afirmava que justament necessitaven aquell 11 de desembre per a un assaig de la companyia de dansa resident. “Curiosament, ara ja no estava lliure, el nostre dia”, s'exclama Fitó. El director d'Ulleye declarava indignat que, segons el conveni entre l'ajuntament i l'esmentada companyia de dansa, tenen preferència d'ús del teatre les actuacions que paguen lloguer. I aquest era el cas. *Corruptia*, a més, havia sol·licitat l'espai abans. Res a fer. “És un evident cas de censura”, rebra Josep Lluís Fitó.

No és la primera vegada que les

“La gent s'ho passa bé i després arriba el procés de reflexió, la indignació”

institucions governades per Alfonso Rus s'han de mirar la vida des de la perspectiva on l'eixarreja censura vol col·locar l'expressió cultural: les actuacions de l'actor i humorista Xavi Castillo ja han estat vetades al mateix Gran Teatre de Xàtiva, per exemple, i l'exposició “Fragments d'un any” que la Unió de Periodistes Valencians exhibia el 2010 al MuVIM de València (un museu que depèn de la Diputació, que depèn de Rus i narinant) va ser retirada després de prohibir de mostrar-hi les fotografies que il·lustraven l'*afer Gürtel*.

Finalment, *Corruptia* no es va representar a Xàtiva, però sí, aquell mateix 11 de desembre i també l'endemà, al Teatre Goya de l'Olleria (Vall d'Albaida), on no hi va haver problemes de dates ni de censura ni de res. El públic va omplir la sala de gom a gom. “Ens ho vam passar molt bé”, recorda Fitó. I espera també que ben aviat es trobarà la manera d'oferir aquest espectacle a

Dues escenes de l'obra: per l'escenari múltiple de *Corruptia* no hi desfilen només polítics: empresaris i periodistes completen el joc a tres bandes.

més espais del País Valencià: “Vaig decidir de fer l'obra perquè crec que visc en un país normal, en el qual es pot fer teatre i crítica política.” Fa una pausa i continua: “O no és així?”

I, com que sempre és important de cercar la cara positiva de les coses, Fitó troba també uns mots d'agraïment per als censors: “És una campanya de publicitat gratuïta enorme.”

Ai, Canal 9. Un dels personatges de *Corruptia* és Jane Sheffield, la periodista anglesa que entrevista Ric (recordem-ho: secretari general del Partit Regional de l'Est) i que va desllorigant tota la trama corrupta. Val a dir que no és casualitat que sigui anglesa: “Ens ajuda a posar-hi una certa distància, és una mirada neta.” I sorpresa: “Li costa d'entendre determinades coses,

com ara la manera de preparar un debat parlamentari. Per què no responen les preguntes de l'oposició i deixen anar coses que ja han estat prèviament dissenyades i pactades.”

Per l'escenari múltiple de *Corruptia* no hi desfilen només polítics, és clar. Empresaris i periodistes completen el joc a tres bandes: “És com una radiografia d'aquest món que envolta la classe dirigent i les seues estores.” De

L'autor de 'Corruptia' retransmetia els partits de pilota a Canal 9. Ara ja no.

fet, el món que retrata Fitó té penoses ramificacions que salten, també penosament, de la ficció a la realitat. Perquè, com si es tractés d'un argument qualsevol, dos dies exactes després de la representació de *Corruptia* a l'Ollerria, l'autor va rebre una comunicació de l'empresa on treballa, la televisió pública valenciana: deixava de retransmetre els partits de pilota. Punt.

No hi va haver cap explicació coherent. De fet, no hi va haver cap explicació. Aquests darrers anys, la veu de Josep Lluís Fitó ha acompanyat l'anomenada *revolució blava* que ha sotragat televisivament el món de la pilota, amb les transmissions en directe des del trinquet (blau) de Genovés que permet una especial visibilitat de les partides a la pantalla. De cop i volta, però, queda substituït. “L'única explicació que m'han donat és que ho farà un altre company. M'ho van dir just després de la representació de *Corruptia* al País Valencià. És molta casualitat, no?”

No és la primera vegada que Josep Lluís Fitó viu en primera persona les sobtades *relegacions* que periòdicament sotraguen alguns dels professionals que queden a Canal 9: “L'any 1992 entre als serveis informatius d'aquella casa. Sóc dels que negocien l'estatut de redacció, formem el primer Comitè de Redacció i l'any 1996, el senyor Sánchez Carascosa ens relega, als periodistes que som en aquell comitè, al departament d'esports.” Allà va començar a fer partits de pilota, després va editar *Temps de joc*, un programa d'informació esportiva, i va dirigir *Minut a minut*. Fins que va arribar Lluís Motes al departament: “Em va rellevar del càrrec i em va col·locar una altra vegada a fer les narracions de les partides de pilota al trinquet blau. Amb tota la revolució tecnològica que va significar això. I fins ara.” I ara? “Ara faré documentals i reportatges d'esports”, somriu Fitó: “Sóc un professional. Faig allò que em manen, no?”

Ni la censura ni les represàlies professionals, però, no li treuen, a Josep Lluís Fitó, les ganes d'escriure teatre. Ans al contrari. I és això, que compta: “Tinc al cap una obra sobre el món del futbol. Crec que dóna també per a molt, no trobes?”

Núria Cadenes